

[ETL](#)[Elintarviketeollisuus](#)[Mitä teemme?](#)[Ajankohtaista](#)[Aineistot](#)[Jäsenet](#)

Etusivu

- » [Ajankohtaista](#)
- » [Tiedotteet](#)
- » [Elintarviketeollisuuden talouskatsaus | kesäkuu 2020](#)

17.06.2020

ELINTARVIKETEOLLISUUDEN TALOUSKATSAUS | KESÄKUUN 2020

Koronakevään aikana elintarvikeyritysten luottamus talouteen on romahtanut useissa Euroopan maissa. Suomessa luottamusindikaattori ei ole heikentynyt yhtä paljon.

Elintarviketeollisuuden suhdannekuva on lievästi normaalia harmaampi, mutta tuotanto-odotukset lähikuukausille ovat luottavaiset. Yritysten tilauskirjat ovat ohentuneet ja yleiset suhdannenäkymät heikentyneet. Siitä huolimatta elintarviketeollisuus kokonaisuudessaan ei näytä kärsineen koronaviruksesta yhtä paljon kuin teollisuus keskimäärin.

Poikkeustilan aikana elintarvikkeiden kuluttajahinnat ovat nousseet euroalueella, mutta eivät Suomessa. Kysynnän rakenne on kuitenkin muuttunut: ruokaostokset suunnitellaan tarkemmin, kaupassa käydään harvemmin ja ruokaa tilataan aiempaa enemmän kotiin ravintoloista ja verkkokaupasta. Ravintolasektorin kysynnän elpyminen olisi elintarviketeollisuudelle erittäin tärkeää.

Koronapandemia on aiheuttanut Suomen talouteen erittäin poikkeuksellisen kriisin, minkä vuoksi tulevaisuuden ennustaminen on nyt tavallistakin vaikeampaa. Tämän ja ensi vuoden kehitys riippuu pitkälti siitä, miten epidemia- ja rokotetilanne kehittyvät ja miten nopeasti talous toipuu.

Ennustelaitokset arvioivat bkt:n supistuvan Suomessa tänä vuonna pahimmassa tapauksessa jopa yli 10 prosenttia, parhaassakin kehityskulussa useita prosentteja.

Työllisyyden heiketessä palkkasumman supistuminen syö kotitalouksien tuloja. Elintarviketeollisuusyritykset ovat joutuneet lomauttamaan henkilöstöään, mutta irtisanomisiin ei juurikaan ole turvauduttu. Elintarviketeollisuuden palkkasumma kuitenkin pieneni huhtikuussa vajaat kolme prosenttia kriisiä edeltävään tasoon verrattuna.

Elintarviketeollisuudelle tärkeä mittari, kuluttajien luottamus talouteen, heikkeni huhtikuussa huomattavasti, mutta elpyi hieman toukokuussa. Kuluttajien usko omaan talouteen on säilynyt pandemian aikana Suomessa melko hyvänä, vaikka huoli työttömyydestä onkin kasvanut voimakkaasti.

Korona muutti kysynnän rakennetta

Kesän alkaessa elintarviketeollisuuden tuotantotilanne vaikuttaa lähes normaalilta koko suomalaisen teollisuuteen verrattuna. Välttämättömyshyödykkeiden valmistajana elintarviketeollisuus on suhdannevakaa, minkä vuoksi oli odotettavissa, ettei elintarvikkeiden kysyntä notkahda yhtä rajusti kuin palvelualoilla ja monin paikoin teollisuudessa.

Tuotanto- ja liikevaihtotietojen mukaan elintarviketeollisuuden kokonaistilanne poikkeustilan alkuviikkoinakin oli verrattain vakaa.

Elintarviketeollisuusliiton jäsenyrityksilleen tekemät kyselyt kertoivat kahtiajakoisuudesta. Päivittäistavarakauppaan elintarvikkeita tuottavat yritykset toimivat vaihtelevan kysynnän olosuhteissa lähes normaalisti toimitusvarmuuden pysyessä myös korkealla. Sen sijaan foodservice-sektorin kysynnän romahtaminen johti osassa yrityksiä erittäin vaikeaan tilanteeseen tilausten loppuessa kokonaan.

Koronakriisin vaikutukset elintarviketeollisuudessa eivät näy niinkään tuotannon kokonaismäärissä, vaan kysynnän rakenteessa. Poikkeustila muutti kuluttajien tarpeita ja ostokäyttäytymistä. Esimerkiksi ruokaostoksilla käydään nyt harvemmin ja ostokset suunnitellaan tarkemmin.

Matkailun ja ravintolasektorin kysyntää epidemia muutti paljon, mutta muutosten pysyvyys on riippuvainen sekä rajoitusten lieventämisestä että kuluttajien luottamuksen ja talouden palautumisesta. Myös henkilöstö- ja opiskelijaravintoloiden kysynnän elpyminen riippuu pitkälti siitä, miten suuressa määrin etätyö ja -opiskelu yleistyvät.

Raaka-aineita on ollut yritysten saatavilla koko kriisin ajan ja niistä on pystytty valmistamaan kysyntää vastaavia tuotteita. Yritykset eivät ole myöskään kertoneet hävikkinsä kasvaneen.

Yritysten luottamus plussalla ainoastaan Suomessa

Elintarvikeyritysten luottamus talouteen on romahtanut pandemiakriisin myötä lähes kaikissa muissa Euroopan maissa, mutta alan suomalaisten yritysten luottamusindikaattori on säilynyt likimain kriisiä edeltäneellä tasolla.

Suomessa etenkin arviot tuotannon kehityksestä seuraavan kolmen kuukauden aikana poikkeavat myönteiseen suuntaan. Meillä tuotannon ei ennakoida supistuvan, kuten EU-maissa yleisesti. Tilausten määrä on heikentynyt myös

Suomessa, mutta vähemmän kuin muissa maissa.

Eroa saattaa selittää se, että epidemian ensimmäinen aalto jäi Suomessa vaimeaksi ja keskittyi lähinnä pääkaupunkiseudulle. Talous pysyi melko avoimena toisin kuin valtaosassa Eurooppaa. Myös elintarvikkeiden korkea kotimaisuusaste on vaikuttanut siihen, että kotimainen kysyntä on pitänyt elintarviketeollisuuden tuotannon pyörimässä poikkeusoloista huolimatta.

Toisaalta jopa Ruotsissa, jossa rajoitukset olivat muita maita lievempiä, elintarviketeollisuuden yritysten luottamus on romahtanut. Ruotsissa elintarvikkeiden omavaraisuusaste on pienempi ja foodservice-sektori Suomea suurempi. Vaikka ravintolat ovat olleet avoinna Ruotsissa, ala on sielläkin ollut suurissa vaikeuksissa, mikä puolestaan on voinut voimistaa koko ruotsalaisen elintarviketeollisuuden synkkää suhdannekuvaa.

Kuluttaja- ja tuottajahinnat toistaiseksi rauhalliset

Elintarvikkeiden kuluttajahintojen kehitys on ollut alkuvuodesta vaimeampaa Suomessa kuin euroalueella keskimäärin. Suomessa ruoan hinta on jopa hieman laskenut, kun taas euroalueella hinnat nousivat voimakkaasti huhtikuussa.

Suomen hitaampi kehitys selittyy päivittäistavarakaupan pitkillä hinnoittelujaksoilla. Kevään kuluttajahinnat määriteltiin jo viime vuodenvaihteessa eli ennen koronakriisin puhkeamista.

Etenkin leivän, viljan, hedelmien ja vihannesten hinnat ovat nousseet Euroopassa selvästi nopeammin kuin Suomessa. Lihan hinta on kallistunut euroalueella jo muutaman vuoden ajan kotimaisia hintoja ripeämmin. Suomessa puolestaan alkoholittomien juomien hinnat nousivat tämän vuoden alussa kiristyneen virvoitusjuomaveron seurauksena.

Myöskään elintarviketeollisuuden tuottajahinnoissa koronakriisi ei vielä näy samalla tavalla kuin muiden teollisuusalojen hinnoissa. Historiassa elintarviketeollisuuden tuottajahintojen kehitys on ollut muita teollisuusaloja vakaampaa.

Energian hintojen voimakas lasku heijastuu kuitenkin tyypillisesti viiveellä elintarviketeollisuuteen panoshintojen kautta. Aiempien hintavaihtelujen perusteella on odotettavissa, että maatalouden tuottajahintojen ja energiakustannusten aleneminen heijastuvat myös elintarviketeollisuuden tuottajahintoihin.

Korona ei vielä näy ulkomaankauppatilastoissa

Tullin tilastoviive elintarvikkeiden ulkomaankaupassa on kolme kuukautta eli tuoreimmat luvut ovat maaliskuulta 2020. Niissä ei vielä näy merkittäviä muutoksia verrattuna aiempien kuukausien vientiin ja tuontiin.

Suomesta vietiin elintarvikkeita tammi-maaliskuussa 444 miljoonalla eurolla, mikä on nelisen prosenttia enemmän kuin viime vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Viennissä EU-alueelle tapahtui vähennystä, kun taas vienti kolmansiin maihin kasvoi, etenkin Kiinaan. Vientimaiden viisi kärjessä olivat Ruotsi, Viro, Kiina, Saksa ja Ranska.

Tuoteryhmistä eniten vietiin maitotaloustuotteita, toiseksi eniten kalaa ja kolmanneksi lihaa. Kalan suurta osuutta selittää pitkälti norjalaisen lohen kauttakuluvienti eli tuoretta lohta tuodaan Norjasta Suomeen ja viedään täältä edelleen muihin maihin.

Jos vientiä tarkastellaan tuotteittain, kärjessä olivat tuore kala, voi, maitojauhe, luokkaan muut elintarvikkeet kuuluvat tuotteet (mm. makaronit, kahvi- ja teevalmisteet, mausteet ja kastikkeet) sekä alkoholijuomat. Alkoholi- ja virvoitusjuomien viennissä näkyi selvää pudotusta vuodentakaisesta.

Elintarvikkeita tuotiin Suomeen vuoden ensimmäisellä kvartaalilla 1,2 miljardilla eurolla, missä on hitusen kasvua viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon, jolloin tuontia oli 1,1 miljardin arvosta. Tuontituotteiden kärjessä olivat hedelmät, tuore kala ja luokkaan muut elintarvikkeet kuuluvat tuotteet. Alankomaat, Saksa, Ruotsi, Espanja ja Norja olivat viisi suurinta tuontimaata.

Tarkasteltaessa elintarviketeollisuuden liikevaihdon kehitystä kotimaassa ja viennissä, vientiliikevaihto on kasvanut edelleen tammi-toukokuussa ripeämmin kuin kotimaan liikevaihto.

Lue myös:

- [ETL:n tiedote: Kuluttajien luottamuksen vahvistaminen talouden elpymisen ytimessä](#)
- [Talouskatsauksen tietograafit \(pdf\)](#)

Jaa 0

Twiittaa

[in](#)

LISÄTIETOJA

Johtaja

Heli Tammivuoriheli.tammivuori@etl.fi

040 557 5667

[@tammiheli](#)

Toimitusjohtaja

Pia Pohjapia.pohja@etl.fi

040 545 7285

[@PiaPohja](#)